

Het heiligenboek

De lach van Elisabeth van Thüringen Tom Zwaenepoel

Een heilige voor wie emeritus paus Benedictus veel respect heeft, is Elisabeth van Thüringen. In een brief aan de priester van Hongarije, kardinaal Péter Erdö, schreef hij naar aanleiding van de achthonderdste verjaardag van Elisabeth het volgende: „Ontelbare mensen hebben in de loop van de eeuwen haar voorbeeld gevolgd. Ze hebben in haar een voorbeeld gezien van radicaal geleefde christelijke deugden in het huwelijk, de familie en het weduwschap. Ook politieke persoonlijkheden hebben zich door haar laten inspireren: ze hebben zich ingezet voor de verzoening onder de volkeren.” (27 mei 2007) Maar wie is deze heilige, van wie de prachtige uitspraak stamt: „Ik heb jullie altijd gezegd dat we de mensen blij moeten maken.”?

Elisabeth is de dochter van de Hongaarse koning Andreas II en stamt uit Pressburg, het huidige Bratislava in Slowakije. Op vierjarige leeftijd verhuist ze naar het hof van haar toekomstige echtgenoot Hermann op de Wartburg in Thüringen. De jongen sterft echter onverwachts in 1216, net vóór het huwelijk zou plaatsvinden. Vijf jaar later huwt Elisabeth met zijn broer, Lodewijk IV van Thüringen. De landgravin schenkt hem twee dochters en een zoon. Aan haar gelukkige

huwelijk komt een einde wanneer Lodewijk tijdens een kruistocht bezwijkt aan de pest (1227). Elisabeth wordt door adellijken beroofd van haar bezittingen waarop ze als weduwe aanspraak maakt en moet het kasteel op de Wartburg verlaten. Als lid van de derde orde van Franciscus (1229) zet ze zich in voor armen, zieken en melaatsen. Op 24-jarige leeftijd sterft ze.

Elisabeth, een zelfstandige, zelfbewuste, kritische, intelligente en vrome vrouw, is een fascinerende getuige van christelijke naastenliefde. Tijdens de hongersnood van 1226 staat ze heldhaftig de armen terzijde. Al het beschikbare koren laat ze uitdelen en ze stelt het geld uit de staatskas ter beschikking. Ondanks de ‘officiële’ kritiek blijft ze maar brood bakken en uitdelen. Als de graaf haar op zekere dag tegenhoudt en vraagt haar schort te openen, vallen geen broden, maar rozen op de grond. Dit rozenwonder, dat in de vijftiende eeuw aan de Elisabethlegende wordt toegevoegd, verwijst naar de dubbele betekenis van de roos als symbool van naastenliefde en discretie. Iemand die iets *sub rosa* (onder de roos) zegt, rekent op vertrouwen of geheimhouding.

Elisabeth stelt zich niet tevreden met geïsoleerde liefdadig-

heidswerken. Ze wil allereerst een ‘systeem’ van rechtvaardigheid opbouwen. In haar streven naar gelijkheid weigert ze te eten van voedingswaren die met geweld van de boeren werden afgenomen. Behalve voeding en aalmoezen deelt ze ook werktuigen uit, zodat het volk een eigen bestaan kan opbouwen. Sociale standen, hiërarchie en protocol bestaan voor haar niet. Met iedereen, ook haar personeel, gaat ze vriendschappelijk om.

Na zeven jaar geluk verliest Elisabeth haar wereld (echtgenoot, status, huis) en alles wat haar hierin vreugde verschaft. Nadat ze uit de adel en de Wartburg is gezet, lijdt ze samen met haar kinderen bittere armoede in een varkensstal. In deze moeilijke tijden volgt ze haar dromen en verlangens. De stemmen van haar hart en van God leiden haar naar een nieuw, volkomen op God gericht leven, dat haar volledig vrij en gelukkig maakt. Om de zieken persoonlijk nabij te zijn, laat ze aan de voet van de Wartburg met eigen middelen het kleine Franciscushospitaal optrekken (1228), waar ze tientallen patiënten dagelijks verzorgt en elke dag honderden armen liefdevol en spiritueel bijstaat.

Kort voor haar dood heeft Elisabeth nog een visioen: een vogel

zingt vrolijk tussen haar en de muur en beweegt haar ertoe mee te zingen. Ze schenkt haar laatste bezittingen weg en troost haar metgezellen. Tot aan haar dood stelt Elisabeth de eeuwenoude vraag: wat doe je voor je medemens en in het bijzonder voor de armen? Wat doe je concreet tegen nood, honger en ziekte in de wereld? Haar antwoord is de sleutel voor een gelukkig en ‘rijk’ leven: wat je in je leven geeft, krijg je terug. Als anderen je liefhebben, kun je zelf liefhebben.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

14 april, 10 uur, VRT één (herhaling omstreeks 23.30 uur via Canvas). Na de gebruikelijke actualiteit op het snijpunt van maatschappij en spiritualiteit in de vertrouwde rubriek *Close-up* de documentaire *Land van melk en Misgano*, over de Beta Israël (het Huis van Israël), vaak bekend onder de pejoratieve naam Falasja (het woord voor banneling, vreemdeling, immigrant in de Oud-Ethiopische taal Ge'ez). Deze in Ethiopië levende Joden werden tot hun erkenning door Israël in 1975 beschouwd als buitenstaanders en indringers. Via een luchtbrug tien jaar later emigreerden er 50.000 naar Israël. Niet alle Beta Israël konden mee aan boord. Zesduizend wachten nog op hun ticket naar het beloofde land. Misgano Mangeste bevindt zich in die situatie tussen hoop en wanhoop. Braambos volgt hem en zijn gezin in de aanloop naar het langverwachte moment van vertrek.

De vrome kudde

Sollicitatie Ingezonden door Joanne Vandervoort

Een notaris zoekt een nieuwe medewerker om akten af te stempelen. Omdat op sommige formulieren wel tien stempels vereist zijn, moet de nieuwe medewerker natuurlijk tot tien kunnen tellen. De eerste sollicitant meldt zich.

- Kunt u tot tien tellen, mijnheer?
- Ja, natuurlijk: 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1, 0.
- Uitstekend, maar kunt u ook gewoon vooruit tellen?
- Euh, nee. Ik werkte tot voor kort bij de Europese ruimtevaartorganisatie ESA. Daar telden we altijd zo.
- U bent helaas niet geschikt, mijnheer. Ik wens u nog een prettige dag en stuurt u alstublieft de volgende naar binnen?

Dezelfde prangende vraag geeft volgend antwoord:

- Jazeker! 1, 3, 5, 7, 9, 10, 8, 6, 4, 2.
- Kunt u niet van 1 tot 10 tellen in de gebruikelijke volgorde?
- Dat is beroepsmisvorming vrees ik. Ik was twintig jaar lang postbode en zo telde ik altijd als ik de huisnummers naliep.
- Bedankt en tot ziens. De volgende alstublieft.

De derde kandidaat blaakt van zelfvertrouwen:

- Natuurlijk kan ik dat! 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.
- Uitstekend. Waar werkte u voordien?
- Nou, bij de gemeente.
- Bij de gemeente? Daar sta ik van te kijken. Zeg eens — niet dat het nodig is — maar kunt u ook verder tellen dan 10?
- Maar natuurlijk: boer, vrouw, koning, aas...

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven · Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

proef meer dan normaal	dicht	café kwaad- sprekerij	klein kind	voeder- bak tand- glazuur	maal
			bedehuis nakome- ling	3	
doorgang smart				afgemat stelling	
		4	ver- dieping		7
open ruimte	plaats in India openbare discussie		8		maaltijd
			betaal- middel reet		Europese hoofdstad
zuivel- product netwerk			nummer	in opdracht Bijbelse vrouw	2
	1	plotseling lidwoord			
dichterbij roof- diertje				huid	5
			6	plaats in Portugal	

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DEPUZZELAAR

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: **VOLKOREN**

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---